

Verslag panelbijeenkomst ZBO begroting 2012 pensioenfondsen dd 14 oktober 2011

Verslag van één van de vier panelbijeenkomsten over de door DNB opgestelde ZBO-begroting 2012. De vertegenwoordigers van de representatieve organisaties geven via dit overleg advies naar aanleiding van de begroting. De instemmingbevoegdheid ligt bij de ministers van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Aanwezig:

De Pensioenfederatie

Ministerie van Financiën

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

De Nederlandsche Bank

mw ir. S. Butzke MBA, voorzitter

prof. dr. O.C.H.M. Sleijpen

ir. H.M. Kooy

mw drs. D. Boelhouwer, secretaris

1. Welkom door mevrouw Butzke

Mevrouw Butzke opent de vergadering, heet iedereen welkom bij de panelbijeenkomst en introduceert de aanwezigen.

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld.

3. Status actielijst en adviezen

De adviezenlijst bevat geen relevante punten voor de Pensioenfederatie.

Actiepunt 47: de Pensioenfederatie stelt dat DNB in antwoord op een discussie over de toepasbaarheid van het beleid op pensioenfondsen had gesteld dat het beheerst beloningsbeleid voor alle sectoren zou gelden. Nu lijken er toch uitzonderingen te bestaan. Hoe kan dat? DNB verklaart dat de pensioenfondsen zijn aangeschreven op de principes en niet op de beleidsregel beloningsbeleid van de AFM die in actiepunt 47 bedoeld wordt. Die vloeit voort uit afspraken die zijn gemaakt in de FSB en vervolgens zijn

doorvertaald naar de groepen banken, verzekeraars en beleggingsondernemingen. Beleggingsinstellingen zitten daar niet bij. Voor pensioenfondsen gelden alleen de principes, niet de beleidsregel.

Daarmee is dit agendapunt afgehandeld. Ook in de andere panels zijn opmerkingen gemaakt over de actielijst. Die zullen samen met de opmerkingen van dit panel verwerkt worden in de lijst.

4. ZBO-begroting DNB 2012

Mevrouw Butzke opent dit agendapunt. Normaal gesproken ligt hier niet alleen de kostenbegroting, maar ook de bekostiging voor. In toegestuurde stukken ontbrak de bekostiging nog. Beoogd werd de cijfers vandaag alsnog te presenteren, maar dat is niet gelukt. Financiën licht de stand van zaken toe: het Ministerie van Financiën moet nog uitmaken welk deel door de overheid zal worden bekostigd. Hierover is afstemming met de minister nodig. Achtergrond is dat de nieuwe bekostigingswet pas op 1 januari 2013 in werking treedt en niet al, zoals gehoopt, op 1 januari 2012. De afspraken over de overheidsbijdrage liepen t/m 2011. Dit betekent dat voor 2012 de overheidsbijdrage nog moet worden vastgesteld. Financiën snapt de ernst van de zaak en geeft aan zo snel mogelijk uitsluitsel te zullen geven. Het streven is dit in ieder geval binnen twee weken te doen. Afsproken wordt het voorstel zo mogelijk met het verslag van deze panelbijeenkomst mee te sturen (het verslag wordt door DNB binnen twee weken na de vergadering rondgestuurd). De panels hebben twee weken de tijd hierop te reageren. Het verslag zal integraal onderdeel uitmaken van de ZBO-begroting zoals die naar de RvC en de beide ministers van SZW en Financiën zal worden gestuurd. In die zin heeft een schriftelijke reactie op het verslag dezelfde status als een mondelinge reactie tijdens deze bijeenkomst. Mocht het ministerie het voorstel niet binnen twee weken gereed hebben, dan zullen Financiën en DNB zich moeten beraden op een nieuwe procedure.

Presentatie van de ZBO-begroting

DNB presenteert de ZBO-begroting aan de hand van enkele slides. De presentatie zal met het verslag worden meegestuurd. Na een korte inleiding van de heer Kooy, neemt de heer Sleijpen het woord over. Hij stelt voor om gaandeweg de presentatie ook agendapunt 5 te behandelen. De vergadering stemt hier mee in. De heer Sleijpen licht aan de hand van de sheets toe dat er drie zaken van belang zijn: de wereld om ons heen, het feit dat de kredietcrisis en ook andere ontwikkelingen hebben geleid tot nieuwe wetten en regels, die zich in verschillende stadia van implementatie bevinden (Basel III, Solvency II, FTK, Pensioenakkoord) en de verbetering en versterking van het toezicht van DNB. Dit laatste is beschreven in de Visie op toezicht 2010-2014 en het Plan van aanpak cultuurverandering. Een deel van de stappen is reeds gezet, een deel wordt nu gemaakt.

Per 1 januari dit jaar is de nieuwe divisie Toezicht Expertise Centra opgericht, waarin een aantal reeds bestaande cross-sectorale expertisecentra zijn ondergebracht. Daarnaast zijn twee nieuwe afdelingen

opgericht: Risicomangement toezichtprocessen, onze “second line of defence”, en Interventie en Handhaving, die de regie voert daar waar sprake is van formele maatregelen en helpt om lastige dossiers vlot te trekken. Daarnaast is een project gestart ter verbetering van het toezichtproces. Het project heeft inmiddels de producten opgeleverd, waarvan de belangrijkste de nieuwe risicomethodiek is. Nieuwe elementen hierin zijn de schakel tussen macroprudentiële ontwikkelingen en het microprudentieel toezicht alsmede gedrag en cultuur. DNB is van mening dat de financiële soliditeit in grote mate afhankelijk is van de kwaliteit van de governance. Beide elementen worden nadrukkelijk onderdeel van de risicoanalyse. Naast de inhoudelijke veranderingen in de analyse wordt ook het proces van risicobeoordeling en risicomitigatie verbeterd. Verder wordt de toezichtintensiteit steeds meer risicogebaseerd, zodat capaciteit wordt ingezet daar waar hij het meest nodig is. Dit ter vergroting van de efficiëntie, zonder dat die ten koste gaat van de effectiviteit. Dit leidt ertoe dat DNB bij de minder grote fondsen vooral nog toezicht houdt via sectorbrede analyse en themagerichte onderzoeken en er steeds minder sprake zal zijn van instellingsspecifiek toezicht.

De heer Sleijnen vervolgt met de slide “Specifiek voor...” die de prioriteiten voor 2012 in het toezicht op pensioenfondsen toont. Dit jaar zijn vele themaonderzoeken uitgevoerd onder pensioenfondsen. Hier is onlangs met de Pensioenfederatie uitvoerig over gesproken. De Pensioenfederatie wordt ook bij de onderzoeken betrokken. DNB heeft lessen getrokken uit de ervaringen van dit jaar en zal de onderzoeken in 2012 beter spreiden en dakpansgewijs plannen. Duidelijk is nu al dat begin volgend jaar vooral in het teken zal staan van de evaluatie van de herstelplannen.

Wat betreft de toekomst, zullen de jaren 2013 en 2014 in het teken staan van invoering van het nieuwe pensioenakkoord. Eerst zullen de activiteiten zijn gericht op het bepalen van de voortgang van de voorbereidingen, vervolgens op de uitvoering. Waarschijnlijk zal er daarnaast weinig tijd overblijven voor andere thema's. Verder zal DNB analyseren wat de nieuwe pensioenwet en het toezichtkader betekenen voor het uitvoerend toezicht. Het solvabiliteitstoezicht, bijvoorbeeld, krijgt een totaal ander karakter. Dat zal volgend jaar een belangrijk onderwerp zijn tijdens de panelbijeenkomst in het najaar.

De heer Kooy vervolgt de presentatie met een overzicht van de kosten. De begroting 2010 vormt de basis voor de toezichtintensivering in verband met de Visie op Toezicht en het plan van aanpak Cultuurverandering. Er is in 2010 een grondige analyse gedaan ter beantwoording van de vragen: Hoe kunnen wij goed toezicht houden en welke capaciteit is daarvoor nodig?”. Dit heeft tot structurele intensiveringen geleid. Hierover is een taakstelling gelegd door de ministeries van 6% voor de periode 2011-2014. De taakstelling doet een groot deel van de uitbreiding weer teniet, waardoor een gat ontstaat tussen de capaciteit die nodig is en de capaciteit die beschikbaar is. Dit uit zich met name in het banktoezicht en het verzekeringstoezicht. DNB probeert de taakstelling zo veel mogelijk door bezuinigingen op overhead en ondersteuning in te vullen. Desondanks zal niet kunnen worden voorkomen

dat de taakstelling ook ten koste van het uitvoerend toezicht zal gaan. Dit leidt daadwerkelijk tot de genoemde krapte in het uitvoerend banktoezicht en verzekeringstoezicht. Internationale benchmarks onderschrijven de ervaren krapte: het Nederlandse toezicht blijft qua omvang 20% tot 40% achter bij peers. DNB is daarom in gesprek met de ministeries over intensivering.

De Pensioenfederatie concludeert uit het feit dat bij het gesprek ook het ministerie van SZW is betrokken, dat de intensivering ook het toezicht op pensioenfondsen betreft. DNB spreekt dit tegen door te stellen dat de analyse toezichtbreed wordt gemaakt en dat dit de reden is dat ook SZW is betrokken. Op dit moment wordt in het toezicht op pensioenfondsen geen krapte ervaren. Wel is het de vraag hoe het toezicht er in de toekomst uit zal gaan zien.

De Pensioenfederatie geeft naar aanleiding van de presentatie van de kosten enkele reacties:

Ze is vooral geïnteresseerd in de bekostiging, die helaas ontbreekt.

De Pensioenfederatie begrijpt de cijfers, maar kijkt vooral hoe de ontwikkeling van de begroting zich verhoudt tot de kostenontwikkeling voor individuele pensioenfondsen. Dat verschilt sterk. Feit is dat er steeds minder fondsen zijn, terwijl de begroting voor de pensioensector ca. 50% is gestegen. In bijlage 4 wordt dit geïllustreerd. Dit heeft grote consequenties voor de kosten per fonds. De Pensioenfederatie zal aan de politiek uitleggen dat dit element mee gewogen moet worden bij het bepalen van de bekostiging. DNB geeft aan dat er in het verleden een gesprek is geweest met de vertegenwoordigers van de sector, waarin is uitgelegd dat vermindering van het aantal fondsen niet (per definitie) leidt tot minder inspanningen en daarmee niet leidt tot een lagere benodigde toezichtcapaciteit.

De Pensioenfederatie zou een volgende keer graag bij de begroting een globaal inzicht van de tariefstelling zien. DNB geeft aan dat dit zeer moeilijk te realiseren is. De rekening per fonds wordt bepaald door de begroting, de bekostiging en het exploitatiesaldo van het lopende jaar. Hierdoor is er niet altijd een direct verband te zien tussen de begroting en de uiteindelijke kosten per fonds. Wel kunnen we in de toekomst meer informatie geven over te hanteren systematiek en de kosten op sectorniveau.

De Pensioenfederatie stelt dit erg op prijs en legt uit dat de systematiek soms tot rare uitschieters leidt die nauwelijks zijn uit te leggen aan de sector. Geen enkele systematiek is perfect, elke systematiek leidt tot enige ontevredenheid, maar de systematiek moet wel redelijk zijn. De federatie adviseert te kijken naar meerdere criteria. Zelf maken ze gebruik van drie criteria voor de contributie aan i.c. de Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen. Zo kan voorkomen worden dat zich vervelende, eenmalige bewegingen voordoen, waar een verkeerde incentive vanuit gaat, zoals het voorbeeld van het bedrijf dat heeft bijgestort en daardoor een hogere rekening van DNB ontving.

Actiepunt 54: Als de cijfers bekend zijn zal DNB een afspraak plannen om de kosten voor de sector pensioenfondsen en de bij de verdeling over de fondsen gehanteerde systematiek toe te lichten en in historisch perspectief te plaatsen. DNB zal daarbij ook aangeven welk deel van de stijging van de begroting het gevolg is van autonome stijgingen (inflatie, CAO, pensioenlasten).

Vragen en opmerkingen van de Pensioenfederatie bij de tekst van de ZBO-begroting:

Soms is de toonzetting onhandig, bijvoorbeeld op pagina 4 waar wordt gesproken over “sterker toezicht”. Dit wekt de verwachting dat meer fte’s nodig zijn, terwijl bedoeld wordt “effectiever toezicht”. Zie ook pagina 26 waar staat “een nog forsere inspanning”.

Pag. 7: Hier wordt de indruk gewekt dat alleen meer risico’s die leiden tot intensiever toezicht reden geven voor het hanteren van een intern model. Echter, ook minder risico’s kunnen reden zijn om af te wijken van het standaard model. DNB erkent dit en licht toe dat “meer specifieke fondsrisico’s” op pagina 7 doelt op specifiekere fondsrisico’s en niet op meer fondsrisico’s. DNB zal de tekst hierop aanpassen.

Pag.8: De Pensioenfederatie geeft de voorkeur aan de term competent versus deskundig, omdat ze van mening is dat een bestuurder deskundig kan zijn, maar desondanks incompetent. DNB gebruikt liever de term geschikt, maar is nog even gehouden aan de wet. Er ligt een wetsvoorstel om het woord deskundigheid te vervangen door geschiktheid.

Ten aanzien van de voorbereidingen op de wijzigingen van het pensioenstelsel: bij de communicatie bepalingen is er een evaluatie van de huidige bepalingen gedaan die wordt gebruikt bij ontwikkeling van de nieuwe bepalingen. De Pensioenfederatie vraagt of er ook een evaluatie komt van het huidig uitvoerend toezicht die bij het opstellen van de nieuwe toezichtcriteria voor pensioenen kan worden gebruikt (breder dan de evaluatie van het FTK). DNB vermeldt dat een aantal jaar geleden een evaluatie is gedaan door de Inspectie voor Werk en Inkomen. SZW meent dat er een evaluatiebepaling in de pensioenwet staat.

Actiepunt 55: Volgens SZW staat er nog niks op de planning, maar SZW vraagt dit na.

Pag.11: Gaat EIOPA bindende technische standaarden ontwikkelen voor banken en geldt dat dan ook voor pensioenfondsen? DNB antwoordt dat het vooral om verzekeraars gaat en het niet aan de orde is voor pensioenfondsen, omdat het huidige wettelijk kader voor pensioenfondsen, de IORP Richtlijn, deze mogelijkheid (in ieder geval nog) niet biedt. Die mogelijkheid is er wel voor verzekeraars.

Pag. 14: Het is opvallend dat ook de pensioenuitvoerder van DNB een rekenfout kan maken.

T.a.v. PPI’s: DNB verwacht tien aanvragen in 2012 en vijf in 2011. Is dat reëel? DNB antwoordt dat er in 2011 twee vergunningen zijn verleend en er nog een aantal aanvragen in de pijplijn zitten. De verwachtingen zijn gebaseerd op wat we horen in de markt. Partijen overwegen een vergunning aan te vragen om zich in de markt te positioneren.

Pag.20 “DNB gaat toezicht houden op het nieuwe governancemodel”: dit suggereert dat dit nu niet gebeurt, dat is onjuist. DNB erkent dit. Het gaat om het woordje nieuw, hoewel de nieuwe wet in 2012 nog niet in werking treedt.

T.a.v. “DNB gaat de sector actief benaderen met informatie over herstelplannen”, betekent dit dat er weer een richtlijn komt? DNB antwoordt bevestigend. Er zal vooral ook informatie worden gegeven over de wijze waarop de sjablonen ingevuld moeten worden, omdat het foutief invullen dit jaar tot enige

vertraging heeft geleid. Dat heeft in 2011 niet tot problemen geleid, maar we willen vertraging in 2012 voorkomen. Als er een informatiebijeenkomst wordt georganiseerd zal de Pensioenfederatie vanzelfsprekend worden uitgenodigd.

Ook op pag. 20 staat dat de risico's "meer bij de deelnemers" komen te liggen. Dit moet volgens de federatie "volledig bij de deelnemers" zijn. DNB zal de tekst vervangen door "in principe", want er zijn uitzonderingen; wanneer, bijvoorbeeld, bepaalde afspraken zijn gemaakt met de werkgever.

Actiepunt 56: Desgevraagd stemt DNB in met het verzoek in de toekomst nader inzicht te verschaffen over welk deel van de begroting instellingsspecifiek toezicht betreft en welk deel thematisch en sectorbreed toezicht betreft.

De Pensioenfederatie pleit ervoor de belemmeringen die gelden voor fondsen om samen te gaan weg te nemen. Het gaat bijvoorbeeld om fiscale belemmeringen (dat schenkingsrecht geheven wordt als twee fondsen samen gaan, of overdrachtsbelasting betaald moet worden op een OZB-portefeuille). De Pensioenfederatie geeft aan dat de AFM de intentie heeft hier aandacht aan te schenken in de wetgevingsbrief. Hoe staat DNB hier in? DNB antwoordt dat DNB niet aanstuurt op een specifiek aantal fondsen, of vermindering van het aantal. Wel is het zo dat DNB in het geval van een fonds met een tekort dat wil stoppen (liquidatie of aansluiting bij een ander fonds), het belang van de deelnemer bovenaan stelt in de beoordeling. Dan is het belang van de deelnemer een belangrijker criterium dan het feit dat er een tekort is.

5. Update ontwikkelingen Toezicht

Dit onderwerp is onder agendapunt 4 besproken.

6. Rondvraag en sluiting

DNB heeft een verzoek: in het kader van MVO-beleid wil DNB graag van stakeholders weten hoe zij tegen MVO-aangelegenheden aankijken. Zijn de panelleden bereid als vertegenwoordigers van de sector een vragenlijst in te vullen? De pensioenfederatie stemt hiermee in.

Mevrouw Butzke rondt de bijeenkomst af en meldt dat:

- de presentaties aan de deelnemers zullen worden verstuurd;
- het conceptverslag binnen twee weken wordt verstuurd aan de deelnemers. Commentaar op het conceptverslag moet binnen twee weken na datum van verzending van het verslag door DNB zijn ontvangen.

Bijlagen:

1. Actielijst adviserend panel (gezamenlijke lijst voor alle panelbijeenkomsten): punten 41, 43, 44 en 46 t/m 48 worden afgevoerd. Toegevoegd zijn de punten 54 t/m 56.
2. Lijst met voortgang adviezen (gezamenlijke lijst voor alle panelbijeenkomsten): advies 47 en 49 worden afgevoerd. N.a.v. dit overleg zijn geen punten toegevoegd.